

Hová? Merre?

A „Híd“ számára írta: Kende Ferenc

Nagy és erősnek vélt gazdasági építmény világszerte összeomlóban . . . Öröknek hitt eszmék halálos vonaglásban . . . Új társadalmi rend vajúadásban . . . Javak termelésének és elosztásának új formái kialakulóban . . . Új eszmék, új erkölcsök, új hit tartja ütközetét mindennel, ami régi, a háború rémétől és a kialakuló új rend földalatti morajlásától kísérve. Gazdasági, társadalmi és erkölcsi válság, nagy átértéklés: ez korunk. Az eszmék zűrzavaros tobzódása, társadalmunk, gazdaságunk és politikai háborúskodás kis és nagy események káosza takarja a jövőt. Még nem lehet a maradandót a hangostól, az aranyat a salaktól megkülönböztetni. Világnézeti és erkölcsi talajt veszítettek száma még soha ekkora nem volt, mint napjainkban. Teljes a bomlás és a zűrzavar.

Merre forduljon, háová menjen ebben a történelmi pillanatban az ifjúság?

Feltettem a kérdést, de a választ nem én adom meg. Felelnek erre minden oldalról, kérdés nélkül is. A válaszadók között ott vannak a vallások egyházai, a törvényhozók és ott vannak az új világrend hirdetői Lenintől-Hitlerig. Minden nemzet ifjúsága között folyik a nagy vita és a vitából eredő szenvedélyes harc. Korunk minden ifjútól világos és határozott választ kér: háová tartozol? És választani kell. Erkölcsi kérdés és kötelesség valahová tartozni. A háová-csatlakozás kérdését, minden ifjú-embernél nagyon sok tényező együttese dönti el. Nevelés, származás, osztályhelyzet, hajlamosság, stb. De választásra kényszeríti maga az élet és az ifjú aktivitás is.

Mind ez a megállapítás teljes mértékben áll minden ország nemzeti többségi ifjaira. A fiatalság minden országban igyekszik felismerni a saját helyzetét és meggyőződése és vérmérséklete szerint csatlakozik valamelyik táborhoz. Folyik a nagy harc mindenütt, műhelyekben, irodákban, kaszárnyákban, városban és falun, a családban és iskolában. Egy-egy eszme, világnézet bejárja az egész kontinentet, híveket és ellenségeket szerezve. Az eszmék előtt nincsen határ, eljutottak hozzánk is és nincs nap, hogy ne kényszerüljünk velük foglalkozni, ellenük, vagy mellettük hitet tenni. Az eszmék harcának varázslatos az ereje és vonzó, mint a mágnesű. Szendvedélyünk ké válhat és elmerülhetünk benne, anélkül, hogy akár az eszmét, akár sajátos érdekeinket szolgálják. Ezért magatartásunk és törekvésünk helyes megismerése a legfontosabb feladatunk.

A magyar ifjúság Jugoszláviában a kisebbségi társadalomhoz tartozik. Az a kérdés tehát, hogy milyen jelentősége van kisebbségi helyzetének? Fontos-e ez a szempont felfogásának és cselekedetének eldöntésénél?

A nemzeti kisebbségek kérdése ma világprobléma és nemcsak az európai országok kérdése, hanem az egész földkerekségé. A legtöbb európai nemzet a kisebbségekkel szemben épen úgy, mint Jugoszlávia a jogegyenlőség alapján áll. De, ha a törvény paragrafusai az egyenlő elbánást biztosítják is, a társadalmi és gazdasági életben, ahol egyes csoportok, egyes személyek döntésétől függ az egyén egzisztenciája, ott erősen érvényesülhet a nemzeti többség ereje és akarata a kisebbséggel szemben. A társadalmi és gazdasági életben végeredményben a kis érdekcsoportok és egyes emberek érzelmeik szerint döntenek és nem lehet senkitől sem rossz néven venni, ha nemzeti érzületétől indítva fajtájabelit előnyben részesíti. Kétségtelen tehát, hogy még a legliberálisabb országban, mint Franciaország és Svájc a nemzeti többséghez tartozót veszi minden körülmények között és először figyelembe.

Minden országban az eszmék harcát a nemzeti többséghez tartozók és annak ifjúsága vívja meg. A nemzeti élet velejárója az is, hogy bírálatot és támadást csakis fajtájától fogadja és tűri el. A proletár szemben állhat a kapitalistával, a liberális a demokráciával, a maradi a haladóval, de mindezek alapfeltétele, hogy nemzetileg és fajilag együvé tartozzanak. A nagy nemzetek testébe beékeltek nemzeti kisebbségeknek a társadalmi és gazdasági mozgalomban nem lehet ilyen értelemben harcotvivő vezető szerepük. Ezért, ha általános nagy eszmei, vagy gazdasági harcokban a kisebbség részt vesz, csak alárendelt szerepe lesz és elenyészik anélkül, hogy a kisebbség természetes hátrányán bármit is segítene.

A kisebbségi helyzet helyes felismerése, ma már nemcsak magának a kisebbségnek, hanem a többségi nemzetnek is érdeke. Ezért e kérdéssel való foglalkozást sok helyütt és nálunk Jugoszláviában is elősegítik. A kisebbségi kérdés helyes és államfentartó irányba terelve a békés fejlődést szolgálják. Ebből a nézőpontból kell tehát a magyar kisebbségi ifjúság helyzetét megvizsgáljunk.

E kérdés két csoportra oszlik. Az egyik a magyar ifjúság együttes szerepe, a másik a magyar ifjú individuális érdeke.

Az együttes érdek kizárólag kulturális lehet. A magyar ifjúság összesége társadalmilag és gazdaságilag különféle osztályokhoz tartozik és összeségének ilyen érdeke nincsen. Kultúrája szempontjából annál több a feladata. Nyelvápolásán, irodalom és művészet fejlesztésén kívül az a kötelezettség hárul az ifjúságra, hogy kapcsolatokat teremtsen a nép fiaival és azokat a tudás és a művelődés áldásaiban részesítse. Beláthatatlan feladat ez és csakis együttes racionális munkával oldható meg. Ide tartozik még a testnevelés is, aminek jelentőségét az Angliából indult cserkészmozgalom, délszláv testvéreink szokolmozgalma gyönyörűen példázza. Külön cikkbe tartozik mindennek részletezése.

A kisebbségi ifjúnak, mint egyénnek saját magának kell megszereznie mindazokat a tulajdonságokat, amelyek érvényesülését segítik elő. Ha helyzete súlyos, azzal számolnia és ahhoz alkalmazkodnia kell. Szakítani kell a régi mentalitással. Nincsenek már magas állásokban ülő protektorai, nem öröklődnek pályák és foglalkozások. Saját erejére van utalva. Nem tudnia, hanem jól kell tudnia. Nem dolgoznia, hanem többet kell dolgoznia. Fizikai és lelki erőre van szüksége, hogy az életben a versenyt mindenkivel felvehesse. Aki idegen országokban járt, tapasztalhatta, hogy a bevándorlók olcsóbban, jobban és többet dolgoznak. Ha ezt a többletet nem vállalják, menthetetlenül elpusztulnak. A kisebbségi élet nehezebb feltételeket szab az egyénre és aki ezt figyelmen kívül hagyja, az saját maga pecsételi meg sorsát.

Mindezekből következik, hogy a kisebbségi ifjú a nagy eszméknek és világlátásoknak csak jó ismerője lehet, de nem aktív harcosa. Ne zárkózzon el a modern társadalmi harcok ismeretétől, de ne essen abba a végzetes hibába, hogy helyzetét fel nem ismerve azokba elmerüljön. A nagy eszmék szép ígéretei a messze távolban ragyognak és a nemzeti többséghez tartozók törik az utat arrafelé. A kisebbségi ifjú kell, hogy közeljövőjére gondoljon és ha a realitásokkal számol, ha mai helyzetét komolyan fogja fel, szertem csak ezen a kijelölt úton haladhat.

Emelkedett lélek, erősebb test, több tudás, nagyobb munkabírási — ez a jelszó.

**Ne feledje
megújítani előfizetését!**